

Vásárhelyi menetrend

Tegnap részletesen beszámoltunk az önkormányzati törvény léte óta egyedülálló eseményről: egy megyei jogú város képviselő-testülete – vélhetően politikai indítástól, am gazdasági viszszaélésekre hivatkozva – felfüggesztette polgármesterét. A konzervatív pártok által támogatott dr. Rapsák András szerint az ellenzéki (elsősorban SZDSZ-es) puccsisták már régóta készültek e lépésre. A másik oldal arra hivatkozik, hogy a virilista polgármester jelenlegi pozícióját

gazdasági hatalma kiteljesítésére használta fel. A kívülről számúra úgy tűnik, az „ügy” még csak éppen elkezdődött, hiszen a felfüggesztés procedúrája során a közgyűlés formai hibát vétett. A törvényességi felügyeletet gyakorló köztársasági megbízott, dr. Farkas László állampontját, s az ünnep utáni kedden a vásárhelyi honatyák már ennek ismeretében tárgyalják újra az ügyet, persze csak ha akarják.

S. I.

Május 15-ig

Új igazolvány a menekülteknek

Március 3-án hozott kormányrendelet értelmében az 1989-ben alakult BM Menekültügyi Hivatal a jövőben is ennek a minisztériumnak az alárendeltségében működik majd, kibővített feladatkörrel, központi államigazgatási szervként Menekültügyi és Migrációs Hivatal néven. Az elmúlt négy év alatt, amióta ez a hivatal működik és környékükön, elsősorban a délszláv válság következtében beállt háborús állapotok uralkodnak, több mint 100 ezer menekült vagy ideiglenesen hazánkban oltalmat kérő idegen állampolgárról tesz említést a statisztika. A világ és az ország közvéleménye tudomást szerzett a szerencsétlen emberekkel való törődésünkről, gondoskodásunkról, s arról is, hogy ebben a kérdésben, a menekültek megítélésében Magyarországon pártállásra való tekintet nélkül konszenzus alakult ki.

Az új hivatal első nagyobb akciója a napokban kezdődött. Ennek keretében lecserélik a volt Jugoszláviából érkezett ideiglenes védelmet kérők ügynevezett menedékes igazolványait. Tekintettel, hogy legtöbbször éppen a déli határvidéken tartózkodnak és sokan élvezik a magyar családok humanitárius segítségnyújtását, nem jelentkeznék az említett hivatalnál, vagy ha igen, akkor még nem értesültek az iga-

zolványcsere szükségességéről, ezért hívjuk fel a figyelmet az alábbiakra.

Az ügynevezett területi menedékesek (nem tévesztendő össze a menekült státust kapott külföldi állampolgárokkal, akik jóval kevesebben vannak és a Genfi konvenció meghatározása szerint szűkebb kategóriát képviselnek) április 6-tól május 15-éig csak az új menedékes igazolvánnyal vehetik igénybe a nekik nyújtott ellátást. Éppen ezért a jelzett időszakban minden nagykorú menedékes jelentkezzék a lakóhelyéhez legközelebb eső regisztráló helyen és a következő okmányokat vigye magával: személyazonosságát igazoló okmányt (útlevél, személyi igazolvány), a régi menedékes igazolványt és az ügynevezett segélyezési könyvet, ha ilyenrel rendelkezik. Az igazolványok cseréje a menedékesek ellátásának teljessé tétele, az igénybevett támogatás hatékony ellenőrzése és az ideiglenes menedéket kérők pontos nyilvántartása miatt szükséges.

Szegeden a menedékesek a Kossuth Lajos sugárúton (22-24 szám alatt) lévő Menekültügyi Hivatalban és a Fekete Sas utcai lakcímnyilvántartó irodában jelentkezhetnek minden munkanap 8-16 óra között.

Kisimre

■ A szegedi önkormányzat minap alkotott új rendeletet, amellyel ezek értékesítését, csúnya szóval „elidegenítését” szabályozta. A tilalomfák megmaradtak, de közel tízezer ingatlanról szabad a vásár. Kérdés, hogy az új feltételek mellett – a korábbinál mélyebben kell a zsebbe nyúlni – kapnak-e az alkalmon a bérlők. Nem mindegy persze, hogy egy jófejkész, centrumban lévő fészkekről, avagy peremkerületi ötödik szinti panelről van szó.

Tarján, Pósz Jenő utca 5. Nem szól ránk a házmaster. Az ablakot takarítja. Majd a konyhában beszélgetünk.

– Négy lépcsőház, 56 lakás tartozik hozzám – mondja Miklós Antalné, az IKV alkalmazottja. – A lakók már kéthárom éve beadták a kérelmet, hogy megvásárolják a lakásokat. Csend volt a téma körül. Mostanra meg teljesen más a helyzet. Nincs pénz, uram! Ha akarnák sem bírnák kifizetni! A zárószint beázik, azt még akkor se vennék meg, ha lenne rávaló. Ahogy beszélünk: lépcsőházanként talán három család akad, amelyik fontolgatja, belevág. Az meg kevés...

– Mondja, hogy nincs pénzük az embereknek. A lakbért mindenki kifizeti?

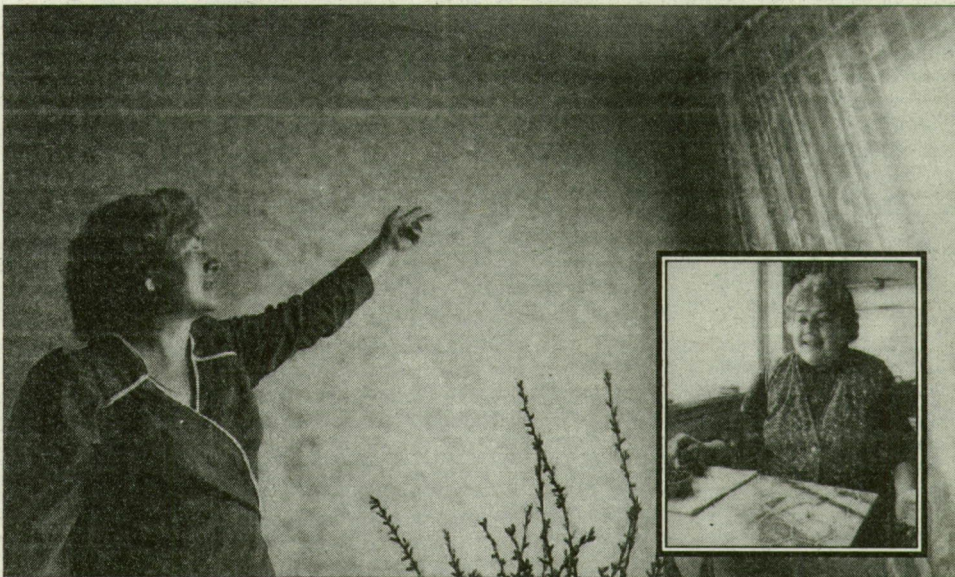
– Éppen most vonták meg az idősektől a támogatást, emelkedett az összeg. Ennek ellenére senkinek nincs hátralek. Ha nem esznek, akkor is kispórolják a lakbért. Van aki csak a szociális segéllyel tudja megoldani. Tartanak attól az emberek, hogy ha nem fizetnek, kipenderítik őket. Már olyasmit is beszélnek, hogy a gazdagabb lakókkal együtt megveszik a lépcsőházat és akkor annyit kérnek, amennyit nem szégyellnek. Na, az aztán szép világ lesz... Komolyan mondom magának, ha ez így megy tovább, legközelebb a kommunistákra szavazunk, mert akkor volt a legjobb...

A házmasteri lakásból csak a szomszédba kell átkopognunk. Erdősi Ernő időmiliomos, nyugdíjas. Szívesen fejt ki véleményét a témában.

– Most mondja meg nekem, mi a fenének vagyuk meg? Örökölni nem lehet. Már eddig is egy csomó pénzt költöttünk

Az önkormányzat nyakán maradnak a lakások?

Idegenkedés az elidegenítéstől

– Többek között itt ázunk be – mondja Kovácsné. A házmaster pedig a kezét tárja szét. (Fotó: Schmidt Andrea)

rá és festés előtt állunk. Két éve még játszottunk a gondolattal. Az akkori igazgató, Prágai Tibi jóbarátom, de nem kértem meg, hogy segítsen az ügy gyorsításában. Még jó, mert hülyeséget csinátunk volna. Ennek a kettő plusz kettesnek 2500 fölött van a havi lakbére. Rezsire 9000 megy el. A feleségem tizenhét év alatt megszerette a helyet, de én nem tudom. A Belvárosban laktam sokáig, csak átnyúltam a szomszéd épülethez. A ház 18 éves. A panelek közti tömítések levegősek. Vízkötelenftve még nem volt a rendszer. Erre előbb-utóbb muszáj lesz költeni, méghozzá nem is keveset. Arra gondoltunk, hogy minőségi cserével szabadulunk meg innen, ha tudunk...

Ilyen az ábra. Pedig Tarján még nem is a világ vége. Az IKV-tól kapom a tippet. Ugyan nézzem már meg, mit szólnak az új rendelethez az Arany János utca 1-ben, mert változatlanul tilalmi listán

tisztességgel megoldották a szigetelést, mielőtt eladták volna. Igaz, nálunk nem laknak ügyészek, se „ingatlankezelősek”... L-betű alakú a házunk, ennek csak a közepét adták el a régi feltételek mellett. Ugyan miért? Szóval, letettünk a vásárlásról.

– És ha a lakbér emelkedik?

– Még mindig jobban jövőnk ki bérlőként. Elméletileg ötven évet bír a panel. Amikor tapétáztunk, a résen átnyúltam a szomszéd épülethez. A ház 18 éves. A panelek közti tömítések levegősek. Vízkötelenftve még nem volt a rendszer. Erre előbb-utóbb muszáj lesz költeni, méghozzá nem is keveset. Arra gondoltunk, hogy minőségi cserével szabadulunk meg innen, ha tudunk...

Ilyen az ábra. Pedig Tarján még nem is a világ vége.

Az IKV-tól kapom a tippet. Ugyan nézzem már meg, mit szólnak az új rendelethez az Arany János utca 1-ben, mert változatlanul tilalmi listán

vannak. Régóta és nagyon szeretnék megvásárolni a lakásokat. Gyönyörű épület, a város szíve, Tisza-part.

Az egyik lakó, Vajda úr éppen a külső folyosót önti nyakon egy vödör vízzel. Takarít. Tömören fogalmaz: – A pince nyirkos, salétromos. Rengteget pénzbe kerülne a rendbe hozatala. A lakásokért mostmár 3 milliót is elkérnének. Kinek van ennyi pénze és megérné-e? Emelik ugyan a lakbért, de még mindig jobban járunk, ha azt fizetjük. Régebben tényleg megvettük volna, de a lakók 70 százalékanak fejében meg sem fordul ilyesmi.

Vélemények. Panelből és belvárosi házból. Mintha idegenkednének az emberek az „elidegenítéstől”. Halkan kérdelem: talán mégsem annyira rossz állami lakásban bérlősködni?

V. Fekete Sándor

■ Novozsilov természetesen tisztában van azzal, hogy Hruscsov, ha egyáltalán hajlandó beleolvadni egy ilyen jelenték-telen volumenű dolgokról szóló jelentésbe, elsősorban a számára érthető politikai mutatókra kíváncsi. Magától értetődő, hogy erről is referál. Méghozzá optimista hangokat üt meg. Tudja, ügysem Szegeden múlik a végső győzelem, ha itt egyelőre nem is igazán mennek a dolgok, az csak késlelteti a város felzárkózását az egységes vonalhoz. Még csak az kellene, hogy destruktív hangot üssön meg. A legfontosabb politikai hír tehát az lesz, hogy:

„a pártszervezetek erőre kapnak.”

Ezt mindjárt, szokásához híven, kellő statisztikai apparátussal támasztja alá: „December végét a városban 56 pártszervezet működött, bennük 1667 párttaggal, január 26-án viszont már 115 pártalap-szervezet volt, bennük 2296 párttag, vagyis egyetlen hónap alatt a pártszervezetek száma megduplázódott, a párttagoké pedig 38 százalékkal nőtt. Már valamennyi fontos üzemben van pártszervezet.

Nem érdektelenek azok az adatok, amelyek a városi párt-szervezet tagjainak szociális és életkori megoszlásáról, valamint a párttagságának időtartamáról vallanak. Az 50 évnél

idősebb párttagok számaránya 38 százaléka, az 1945–1948 között (vagyis a proletárdiktatúra végleges győzelme előtt) belépteké 78 százalék, köztük az illegális elvtársaké 14 százalék. Mindebből az következik, hogy az MSZMP-be az ellenforradalmi lázadás után elsőként A RÉGI PÁRTTAG-SÁGÚ ÉS NAGY ÉLETTA-PASZTALATTAL BÍRÓ ELV-TÁRSÁK LÉPTEK BE, AZOK AZ EMBEREK, AKIK EL-KÖTELEZTÉK MAGUKAT A KOMMUNIZMUS ÜGYÉ-NEK, A HAZAI SZOCI-ALISTA ÉPÍTÉS ÜGYÉ-NEK.”

Kissé expresszionistának tűnik ez a levél a váratlanul nagybetűvel kiemelt részek miatt. De Novozsilov biztosra akar menni, ha egyszer a vezér kézbe vette a papírt, a nagybetűs részeket csak elolvassa. Az ilyen lényegbevágó sum-mázásokat azonban nemcsak statisztikával kell alátámasztani, hanem egyedi példákkal is, amelyek szintén a dolgo-zatíró gondosságát sugallják. Mindenekelőtt szükség van demonstrálható hívekre. Lehe-tőleg a már említett tapasztalt bolsevikok közül választva őket.

Kutyából nem lesz szalonna

„A városi pártbizottságon rendezett tanácskozáson Kraj-kó elvtárs (1924-es párttag)

Följelentették a várost 3.

„Az erőviszonyok egyenlőtlenek”

mondotta: Túl óvatosak vagyunk a tevékenységünkben. Én a kemény politika híve vagyok. A városban még egyetlen ellenforradalmár ellen sem indult szigorú bírósági eljárás. Az ellenforradalmárok elleni harc módszereiről szólva érdekes gondolatot vetett fel: ha a porcelánboltba betéved egy elefánt és elkezd összetörni a berendezést, hiába uszítunk rá ezernyi legyet, hogy majdcsak felfalják. Szégyen lenne ránk nézve, ha hazánk történetében másodszor sem tudnánk élni a Szovjet Hadsereg jelenlétével, és nem tudnánk kemény kézzel rendet teremteni. Pusztai elvtárs, az Állami Biztosító párt-szervezetének tagja fejtette ki: az ellenséggel keményen és határozottan kell harcolni. Kutyából nem lesz szalonna!

Amikor az elvtársak így nyilatkoznak meg, ezzel nem tömeges megtorlásokra gondolnak, csak arra, hogy az aktív ellenforradalmárok tevékenységét kell megfékezni. A városi pb. a központi szervekkel karöltve intézkedéseket fogantatni a helyi hatalmi szervek erősítésére. Észrevehetően megerősödött a rendőrség, melyet a legjobb vezető káde-rekkel töltöttek fel. Hasonló

munka folyik az ügyészi szerveknél is, de egyelőre rossz a helyzet az igazságügyi szervekben, különösen mert a központi apparátusnál nem talál támogatásra a helyi szervek azon törekvése, hogy megtisztítsák a bíróságokat az ellenforradalmárok ellen hozott határozott intézkedéseket szabotálóktól.”

Vagyis egyelőre nem akar összeállni a későbbi vérbírák csapata. De hát '57 elején vagyunk, van még idő a demonstratív perekig. Novozsilov természetesen tudja, hogy egy ilyen beszámolóban csak kellő mennyiségű negatívummal lehet a pozitívumokat hitelesíteni. Például meg kell magyaráztatni a statisztikák szerint látványosan aktivizálódó helyi kommunistákkal a szovjet szempontból katasztrofálisnak is minősíthető bizonyítványukat. A legelső probléma a kritikus helyzetben csődöt mondott MDP-tagokkal kapcsolatos. Az ok érthető:

futószalagon ment a pártépítés.

„A Kenderfonógyár igazgatója, Nagygyörgy elvtársnő

mondta ezekről a hibákról: Csodálkoznak azon, hogy az ellenforradalmi lázadás alatt olyan sok párttag viselkedett méltatlanul, és

nem kelt a nép-hatalom védelmére?

De arról tudnak-e, hogy a 2100 főt foglalkoztató gyárban több mint 800-an a párt tagjai voltak? Hogyan történhetett meg mindez? Úgy, hogy év elején, amikor én mint igazgató megkaptam a termelési tervet, a párttitkár ugyanígy kézhez kapta a pártépítést. Így aztán a feladatok teljesítése és túlteljesítése során el is értük a 800 fős párttagságot.”

Persze a történelmi tapasztalatok a Kenderfonógyárban is megmutatták a kibontakozás útját, és ebben nagy része volt a szocialista sajtónak. Csupán egy kicsit kézbe kellett venni. „A Szegedi Néplap c. városi újság, mely nem is olyan rég még sok politikai hibát követett el, a megfelelő pártszervezet kérésére cikket közölt arról, »mire használják az ellenséges elemek a Textilművek munkástanácsát«. A cikk éles, harcos szellemben leplezte le a munkástanács elnökének, Hor-

váth Andrásnak (aki egykor nyilas volt) az ellenforradalmi tevékenységét, s kemény bírálatban részesítette az üzem igazgatóját, Tóth Lászlót azért, mert engedményeket tett az ellenforradalomnak.”

A cikk először a Textilműveknél tette meg a hatását, az üzem párttitkárát, Paróczi elvtársnőt meghívták a munkástanács ülésére. Ez azután jótékony hatást gyakorolt a Kenderfonógyárra is, ahol szintén meghívták az ottani párttitkár Peták elvtársat a munkástanács pozitív tagjai.

Természetesen a szocialista sajtó győzelme egyelőre még inkább perspektivikus. A lapok olvasóinak számottevő része nem túlzottan boldogan vette tudomásul a nyilvánosság szolgáltatásának akkori pálfordulását. „Nem véletlen, hogy a városi lap szerkesztője, Nagy István elvtárs az utóbbi 7–10 nap során egyre több névtelen levelet kapott. Olvastuk őket. A fenyegetés és a düh mellett a tehetetlenség beismerése is kicseng belőlük, innen a szerzők ingerültsége. Egyetlen részlet: »Sajnálom, hogy nincs a lapon a főszerkesztő neve. Verje meg az Isten azokért a cikkeikért, amelyeket a Pravdából, a Kremltől és a moszkvai kommunistáktól másol el... Nem from alá, MERT AZ ERŐ-VISZONYOK EGYENLŐTLENEK.”.

No comment. Sem a feljelentő részéről. Sem a minenkrol.

Rigó Béla